

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI ÉS POLITIKAI KÉPES HETILAP A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Három hónap
Félévre
Egész évre

Szerkeszti és kiadja:

BAROSS KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, (Köztelek).

1895. 617.

A gazdák vezére.

Egy jóságos gróft mutatunk mink ma be a „*Független Ujság*” olvasóinak. — Egy magyar mágnást, a kinek minden gyönyörűsége a gazdálkodásban rejlik, egy áldott jó embert, a ki minden idejét, fáradságát arra áldozza, hogy jobbra forduljon a magyar gazda sorsa.

Gr. *Dessewffy* Aurél ez, az „*Országos Magyar Gazdasági Egyesület*” elnöke. Ő vezeti ennek a nagy és tekintélyes egyesületnek a dolgait, a melynek háromezer tagja van Magyarországon és egy nagy palotája Budapesten, a mit „*Köztelek*”-nek neveznek. Ebben a „*Köztelek*”-ben jönnek azután össze az ország legelőkelőbb gazdái, hogy meghányják - vessék a magyar népnek azokat a dolgait, a földmives nép helyzetét, a mire eddig sem a kormánynak, sem az országgyűlésnek nem igen volt gondja.

Persze, hogy itt igen sok olyan dolog előkerült, a mi nem tetszett a most megbukott kormánynak, a melynek bizony a „*Köztelek*”-ről

nem egyszer megüzenték, hogy mit nem tett a gazda javára, a mit kellett volna; és mit tett megint sok olyast, a miből haszon helyett kára volt a magyar földmivelésnek.

A kormány tehát elakarta buktatni a vezért és berendelte egy gyűlésre mindazokat a hivatalnokait, a kik tagjai voltak az egyesületnek, hogy szavazzák le gróf *Dessewffy* Aurélt. De szerencsére ezek a jó hivatalnok urak rajta-vestettek.

Az „*Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek*” azok a tagjai, a kiknek nem parancsol a kormány, a „*független gazdák*” szervezkedtek, bejöttek egy második gyűlésre het-százán és úgy szétkergették a kormány pártját, hogy hirmondó se maradt belőle. Most azután ismét gróf *Dessewffy* Aurél az „*Országos*

Gróf *Dessewffy* Aurél.

„*Magyar Gazdasági Egyesület*” elnöke, a „*független gazdák*” vezére, a kit a napokban a király is magához hívott, hogy kikérje tanácsát az új kormány alakításánál.

Az olvasók köszöntése.

Budapest, január 4-én.

Az első esetben üdvözlöm azokat a férfiakat, akik ma már olvassák a „Független Ujság”-ot. Szeretnék valamennyiökkel, akik előlegezték a bizalmat a szerkesztőnek, melegen kezét szorítani.

De nem lehet, mert ma már hála az égnek sokan vannak ahhoz, akik megértették a felhívást és sorakoztak e lapok olvasói közé. Üdvözlöm tehát őket e sorokkal.

Régi vágyam teljesült akkor, amikor ezt a lapot most ujesztendőre megindítottam. Nehéz dolog volt nekem, akit sem a kormány, sem a nagy bankok az ujságírás terén nem támogatnak, vállalkozni egy ilyen olvasó, képes, sokoldalúlag és jól szerkesztett ujságnak a kiadására. De mégis megtettem.

Megtettem pedig azért, mert tudom, hogy egy ilyen ujságra szükség van. Szüksége van annak a 11 millió földmivelő és kisiparos népességnek, a kinek ma a dolgaival nem törődik senki, akik pedig mégis tulajdonképpen teszik ezt az országot.

Mert ez a 11 millió földmivelő és kisiparos lakos a tulajdonképeni Magyarország, nem pedig a nagyvárosok czifrázkodó népe.

Ez a 11 millió kis ember tartja fenn a hazát, ezek fizetik legnagyobb részben az adót, ezeknek a fiait viszik el katonának, hogyha veszélybe jön a haza, legyen, aki a vérét, meg az életét is áldozni tudja érte.

Magyarországnak, a mi imádott hazánknak, érdeke tehát az, hogy a földmivelőnek és a kisiparosnak jól menjen a dolga.

Ha ezek jómóduak, ha ezek vagyonosak, ha ezek becsületes, szorgalmas, tanult, hazafias

emberek, nem kell félteni az országot, megvédik ezek minden külső és belső ellenség ellen.

Ez az én politikám, ez az én hitvallásom, aki magam is kis koromtól fogva azt a fekete földet turom, szántok, vetek és kint élek a nép között. Ott tanultam én meg azt, hogy az ország . . . a nép.

Ott tanultam én meg, hogy az a veríték, amely a barázdába hull, amit az üllő és a kalapács csal homlokunkra, az az ország legnagyobb és igazi kincse.

Ott tanultam én meg az Isten szabad ege alatt, az eke szarva mellett, hogy mindene, ami ennek a szegény Magyarországnak van, azt az áldott föld termi meg, az iparosnak munkaedzett karja készíti ki, egyszóval a nép állítja elő.

Az a józaneszü, az a becsületes magyar nép, a melynek nincsen e kerek világon párja.

Ez a nép a nemzet alapja, ez a nép az, a melyet minden jóra tanítani, a melynek az érdekében munkálkodni minden magyar embernek, a kinek az Isten tehetséget adott hozzá, kötelessége.

És ezt a munkát végezi a „Független Ujság” a tanult világ legnagyobb fegyverével, a nyomtatott betűvel.

Tanítunk, buzdítunk, munkára serkentünk az egész országban, — és ha arra lesz szükségünk, küzdeni is fogunk a magyar nép érdekében, hogy jólétét teljes erőnkől előmozdítsuk.

És akkor, amikor én először üdvözlöm olvasóimat, azt kérem tőlük, hogy erre a munkára nyujtsanak kezét.

Baross Károly.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A kormány bukása. Nevezetes ülése volt a képviselőháznak az elmúlt esztendő december hónapjának 28-ik napján. Ezen az ülésen jelentette be ugyanis a *Wekerle*-kormány a lemondását az országgyűlésnek. A képviselők a vidékről is felsereglettek erre a napra és mikor délelőtt 10 órakor *Bánffy* Dezső báró az ülést megnyitotta, nagy számmal szorongtak már a képviselők a ház üléstermének körbefutó padjain. A miniszterek mind megjelentek, a karzatokat pedig a kíváncsi közönség egészen ellepte.

Miután az elnök megtette szokásos előterjesztéseit, általános figyelem közepette állott fel *Wekerle* Sándor, a megbukott miniszterelnök és egészen röviden csak annyit mondott, hogy mivel sem ő benne, sem minisztertársaiban a király többé meg nem bizik, nem is intézhetik tovább az ország dolgait és így beadták lemondásukat, melyet a király el is fogadott. Az új miniszterelnököt azonban még nem nevezte ki a király és így addig is, míg a kinevezés megtörténik, hagyományos szokás szerint a régi kormányát bizta meg, hogy addig is az országnak ügyeit vezessék.

Az ellenzék kérdései. Az ellenzéki padokról nem hagyták szó nélkül a miniszterelnök beszédét, hanem egyre-másra emelkedtek fel a baloldali vezérek, hogy megkérdézzék, mi is hát az oka a kormány bukásának.

Justh Gyula helytelenítette, hogy *Wekerle* nem fejtette ki a király bizalmatlanságának okait, utána pedig *Eötvös* Károly beszélt, kit alig akartak meghallgatni, mert még saját barátai is elfordultak tőle, mikor látták, hogy ellenzéki ember léte még sajnálkozik jól megérdemlett sorsán annak a kormánynak, a mely mindent önmagáért tett, az ország népeit pedig ok nélkül valóságos vallásháboruba keverte. *Ugron* Gábor aztán meg is mondta az ország igazi véleményét és nagy helyeslés közben mutatta ki, hogy a *Wekerle* kormány sem a földművelő nép, sem a kisiparos osztályok javát nem mozdította elő és így csak köszönettel tartozunk jó királyunknak, hogy elmozdította állásukból a rossz tanácsosokat. *Apponyi* Albert gróf is kifejezte rosszalását a kormány iránt, *Szapáry* Gyula gróf pedig azért emelte fel szavát, hogy a *kormánypart* is mondjon le mindig csak a saját hasznukat szem előtt tartó politikáról és e helyett kezet fogva az ellenzékkel, közösen működjenek a haza javára. — Végre is egyhangulag tudomásul vették ugy a képviselők, mint egy óra mulva a főrendek a kormány lemondását.

A király tanácsosai. A *Wekerle* kormány lemondása következtében királyunk megrövidítette karácsonyi üneplését és már december 27-én elindult Bécsből, hogy másnap reggelre Budapesten lehessen. Alig érkezett fel a budai várba, máris magához hívatta azokat a férfiakat, a kiket a kormányválságban tanácsadókul kiszemelt. És ezek között a tanácsosok között hál' Istennek és királyunk bölcs belátásának, olyan férfiak is voltak, kik első sorban a földművelő nép javát tartják szem előtt és eddig is minden tehetségeiket a magyar gazdaközönség érdekében használták fel. Meghallgatta jó királyunk *Dessewffy* Aurél grófot, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnökét, *Károlyi* Sándor grófot, a földművelő népnek ezt a régi, kipróbált, önzetlen barátját, továbbá *Apponyi* Albert grófot, *Szapáry* Gyula grófot, *Horvánszky* Nándort, *Festetics* Tasziló grófot, *Zichy* Nándor grófot, kik mindannyian szót emeltek a felséges úr előtt, a földművesek és a kisiparosok elhanyagolt ügyéért. Meghallgatta még a király ezeken az urakon kívül: *Vasváry* Kolos hercegprimást, *Schlauch* Lőrincz biboros püspököt, *Brankovics* György szerb patriárkát, *Román* Miron oláh metropolitát, *Szlávy* Józsefet, a főrendiház elnökét, *Károlyi* Tibor grófot, a főrendiház alelnökét, *Bánffy* Dezső bárót, a képviselőház elnökét, *Andrássy* Tivadar grófot és *Perezel* Dezsőt, a képviselőház alelnökeit, *Szabó* Miklós kuriai elnököt, *Kemény* Kálmán bárót, *Szell* Kálmánt, *Falk* Miksát, *Darányi* Ignácot, *Tisza* Kálmánt, *Huszár* Károly bárót, *Fabinyi* Teofil és *Bethlen* András gróf volt minisztereket és végül *Khuen-Héderváry* Károly grófot, Horvátország bánját.

Ki lesz az új miniszterelnök? Ámbár már egy hete elmúlt, hogy a *Wekerle* kormány megbukott, Magyarországnak még sincs meg az új kormánya, sőt teljes bizonyossággal azt sem igen tudják, hogy ki lesz az új miniszterelnök. Azok, a kik be vannak avatva a politikába, azt állítják, hogy vagy *Bánffy* Dezső báró, a képviselőház elnöke, vagy *Khuen-Héderváry* Károly gróf, a horvát bán lesz megbizva a király által az új kormány megalakításával. Abban viszont az összes politikusok megegyeznek, hogy egyik államférfi kormánya sem lehet tartós, mert mindakettlen a mostani kormánypártra akarnak támaszkodni. Igazuk is van, mert bizony nem lehet az olyan kormány hosszuéletű, a mely a megbukott miniszterium terveit akarja tovább kovácsolni, a mely nyugodtan eltűri, hogy az oláh buza, meg a muszka kukoricza mint árasztják el széles hazát és mint teszik tönkre a véres verejtéket izzadó magyar gazdákat. Olyan kormány kell nekünk, mely a földműves érdekeket mindenekelőtt istápolja és minden igyekezetét oda fordítja, hogy a földteher könnyitessék és elhárítassanak azok a bajok, a melyek a magyar gazda boldo-

gulásának utját állják. Erős a bizodalunk, hogy kitartó munkálkodás után még az új esztendőben beteljesül ez az óhajtásunk. Mert máma már oda jutott hála Isten Magyarország, hogy akárminő kormány alakul is, annak jobban gondját kell viselni a vidéki népek, mint az eddigiek tették, mert különben csakhamar ennek is bukás lesz a vége.

A politikai új esztendő. Az évforduló napján csak úgy mint a többi emberek, a politikusok is felkeresik jó barátaikat és az általuk tisztelt férfiakat, főképen pedig vezéreiket, hogy boldog új esztendőt kívánjanak nekik. Az új esztendő első napját a mi politikusaink is felhasználták. Az országgyűlési pártok közül csak a kormány-pártnak nem volt kit köszöntenie, mert ott már az a szokás van, hogy csak addig tisztelik az embereket, a míg hatalomban vannak. A megbukott miniszterekhez így hát el sem mentek, ellenben felkeresték *Bánffy* Dezső bárót, a képviselőház elnökét, a kitől még várhatnak valamit, annál is inkább, mert úgy hírlik, hogy ő lesz az új miniszterelnök. Az ellenzéki képviselők üdvözölték *Apponyi* Albert grófot, *Horánszky* Nándort, illetve *Péchy* Tamást és *Szapáry* Gyula grófot: a függetlenségi pártiak pedig *Justh* Gyulánál tisztelegtek az új esztendő alkalmából.

Heti krónika.

Irta: Iródeák.

Jó magyar királyunk lejött Budapestre,
Hogy a haza ügyét végre rendbe szedje!
Áldja meg az Isten minden egyes léptét,
S boldogítsa soká még hűséges népét.

Wekerle lemondott, ez az ujság járja!
Bizony Magyarország ezt nagyon nem bánja. —
Régen tapasztalja minden magyar gazda,
Hogy Wekerle utján nem javul a sorsa.

Találgatják, hogy ki jön majd a helyébe,
Kit ültet királyunk a miniszteri székbe.
Báró *Bánffy* Dezső, *Khuen-Héderváry*,
Avagy *Szél* Kálmán-e vagy pedig *Szapáry*?

Mindenki kíváncsi, mindenki azt kérdi:
Milyen lesz az új év — jobb-e mint a régi?
Mi csak azt tarthatjuk, mit a régi mondás:
„Emberé a munka, Istené az áldás”.

Bizzunk az Istenben, ő intézi sorsunk,
S tán az új évben csak jobbra fordul dolgunk.
Kiderül majd egünk s feljön a szivárvány;
Nem leszen jégeső, árvíz, tüzvész, járvány.

Földmivelés, ipar fellendül majd végre,
Adóvégrehajtó nem üt majd a népre.

Jobb napok virradnak a magyar hazára...
Jobb napok a népre, a munkás gazdára.

A „független gazdák” immár tömörültek,
S most a nép ügyeért együtt lelkesülnek.
Hallotta a király a mozgalom híret,
Magához hívatta a gazdák vezérét. —

Fel is ment *Desseffy* a király várába,
Elmondta mi hozna írt a nép bajára:
Mert nem ér semmit sem a nagy politika,
Ha pusztul a vidék s öt forint a buza,

Sokat is szenvedtünk, itt az idő végre,
Hogy jobb idő járjon a földmives népre.
Meghallja a felség, majd segít is rajta,
Hogy az új kormánynak ránk is legyen gondja.

Gazda, földmives most a jobbat remélje,
Sorsa jó kezekben van immár letéve.
Vannak oly férfiak, kik baját megértik,
S bármi fenyegetse, kiállnak, megvédik.

Vigan váljunk hát az öreg Szilvesztertől,
Ugyis ritkán jutott részünk a jó kedvből.
Én is jó kedvemben köszöntöm a népet:
Sokkal szerezésebb s *boldogabb új évet!*

MI UJSÁG?

Azokat, a kik olvassák már a

„Független Ujság“-ot,

arra kérjük, hogy *jóbarátjaik, rokonaik, falubelieiknek* mutassák meg a lapot, ajánlják mindenütt. Csak hasznot tesznek vele az országnak, ha elterjesztik.

A ki *kilencz előfizetést gyűjt* (ez pedig könnyű dolog), *annak ingyen küldjük a lapot.*

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 2 frt,
félévre . . . . . 1 frt,
három hóra . . . . . — 50 kr.

Az előfizetési pénzt tessék *posta-utalványon* beküldeni. Czim az alábbi:

„Független Ujság”

kiadóhivatalának

BUDAPEST.

Régi pénz — új pénz!

Hogy a pénz egységünk forintról koronára változott, kezdi az állampénztár bevonnai a mai pénzeket. Legelőször kerül sorra a 20 krajczáros ezüst és a 4 krajczáros réz váltó-pénzünk.

Ezek most új esztendő napjától kezdve nincsenek törvényesen forgalomban, jó lesz tehát óvakodni tőlük.

Az állampénztárak és hivataloknál azonban az egész folyó 1895-ik esztendőben elfogadják fizetésül, egész 5 forintnyi összegig. Adót lehet tehát a régi 20 krajczáros és négy krajczárossal is fizetni.

A kinek esetleg 5 forintnál többet érő 20 krajczáros és 4 krajczáros volna, azon csak Budapesten, Zágrábban, Eszéken, Győrben, Fiumében, Kassán, Kolozsváron, Nagy-Szebenben, Pozsonyban, Szegeden és Temesváron adhat túl az adóhivataloknál.

A papir egyforintost is be fogják majd a jövő évre vonni, de az a folyó 1895-ik esztendőben még teljes érvényességű.

A király Budapesten. Királyunk a karácsonyi ünnepeket kisebbik leányánál *Mária Valéria* királyi hercegnőnél töltötte a lichteneggi várkastélyban. Deczember 28-án a király kíséretével Budapestre érkezett, hogy a kormányválságot elintézzé. Három nap múlva visszatért Bécsbe, hogy a Szilveszter-estét és az újesztendő napját családja körében töltsé. Január hó 3-án azonban ismét visszaérkezett a magyar fővárosba és itt is marad egészen a hónap közepéig, a mikor hosszabb tartózkodásra visszatér az egész udvarral Bécsbe.

A királyné Algírban. *Erzsébet* királyné két hét óta *Algírban*, Afrika földjén tartózkodik. Az idő, mely a királyné megérkezésekor esős, viharos volt, egészen megváltozott. Derüs, szép napok járnak és a leghűvösebb napon is oly meleg van, mint nálunk májusban. A királyné nagyon korán kel fel és reggelije után a közeli erdőségekbe megy sétálni, miközben nagy kedvvel szedeget mezei virágokat. Egészségi állapota, mint onnan írják, napról-napra javul, a minnek bizonyára senki sem örül jobban, mint a királyi családhoz hűségesen ragaszkodó magyar nemzet.

Mária Valéria itthon. Jó királyunk legifjabb gyermeke a magyar hazát és a magyar népet annyira kedvelő *Mária-Valéria* királyi hercegnő férjével *Ferencz-Szalvator* királyi herceggel együtt Budapestre érkezett és több napig szándékozik itthon tartózkodni. Ez alatt az idő alatt a királyi várban udvari ünnepeket is fognak rendezni a ritkán látott vendégek tiszteletére.

Királyunk sógora meghalt. Ismét gyászt kellett öltenie a mi jó királyunknak. A lefolyt esztendő végén ugyanis, deczember 28-án, meghalt Arkóban II. Ferencz, a volt nápolyi király, a mi

királyunk sógora. Több, mint harmincz esztendeje, hogy elvesztette trónját, mert mikor az egységes Olaszországért folytak a harcok, II. Ferencz király lett a vesztes, úgy hogy 1861-ben királyságának utolsó megmaradt erősségéből is ki kellett vonulnia, mert Viktor Emánuel győzelmes csapatai összes tartományait elfoglalták. A meghalt király felesége testvérhuga a mi királynénak s valamikor a „*legszebb*” királynőnek nevezték. Gyermekeik nem voltak. A holttestet a Szent-Anna templomba vitték. A koporsó után mentek *Albrecht*, *Rainer* és *Ernö* királyi hercegek, a pármái herceg, a katonatisztikar és ezerekre rugó néptömeg. A koporsónál kapuczinus-barátok imádkoztak s a templom bejáratánál az arkói tűzoltóság állott őrt. A temetés január hó 3-án ment végbe nagy pompával. *Ferencz József* királyunk, kit a temetésen *Károly* Lajos királyi herceg, trónörökös képviselt, 20 napi udvari gyászt rendelt el az elhunyt, trónjavesztett királyért. Országunk szövetségesei *Vilmos* német császár és *Umberto* olasz király szintén osztoztak királyunk gyászában és küldöttjeik által részt vettek a temetésen.

A hazaáruló kapitány. *Dreyfus* Alfréd francia tüzérkapitány hazája legnagyobb ellenségének, a németeknek nagy összeg pénzért eladta a francia hadsereg legtitkosabb terveit, azonban rajta vesztett; büne kitudódott és a hadi törvényszék elé állították. A főbizonyíték ellene egy német katonai ügyvivőhöz intézett levél volt, melyben az ő irására ismertek. Harmincznégy tanu vallott ellene. Vélke a hazaárulás s a büntetés, a melyet ezért reá kiszabtak, egyike a legiszonyatosabbaknak, a számkivetés volt. Messze idegenbe hurcolják, egy magányos szigetére az Oczeánnak, a hol élete végéig fog vezekelni hazaáruló tetteért, távol minden barátjától és minden ismerősétől — egyedül, mindenkitől elhagyatva, és mindenki által megvetve.

A börze áldozata. Nagy feltűnést keltett mindenfelé, mikor hire futott, hogy *Szilágyi Mór* a nagy-váradi „*Szent-László*” gőzmalom igazgatója saját kezével vetett véget életének, öngyilkos lett. A szerencsétlen ember hirtelen akarván meggazdagodni, a börzére ment és játszott. De elveszítette nemesak a saját vagyonkáját, hanem a mások pénzét is. Mikor a vizsgálatot elrendelték, csalás, sikasztás nyomaira találtak az igazgatói irodától kezdve a könyvvezetőn át a pénztárig. A vizsgálóbíró és ügyész hamisnak állapította a malom könyvvezetését. Eddig már vagy 250.000 forintnyi értékű *hamis váltóra* akadtak. Néhány évvel ezelőtt egyik közgyűlésen a részvényesek egy része, kik már évek óta nem láttak jövedelmet, elővigyázatból egy második társigazgatót is választottak, de az intézkedés már későn jött. Nem voltak képesek többé a malom megrendült viszonyait rendbehozni.

Zala vármegye felszabadítása. Eddig Zala vármegye területére szőlővesszőt vagy használt szőlőkarót csak különös hatósági engedéllyel volt szabad szállítani. Most a földmivelési miniszterium megengedte, hogy Zala vármegyébe is szabad legyen minden különös engedély nélkül szőlővesszőt szállítani, kivéve huszonkilenc községet, a melynek területére szőlővesszőt csak különös engedély mellett szabad bevinni. Ezek a községek: *Szántó, Kehida, Barát-Sziget, Gelse, Palin, Nagy-Réce, Sárszeg, Ujudvar, Kis-Rada, Nagy-Rada, Kerecsény, Orosztony, Szabar, Zala-Apáti, Észtergál, Hosszúfalu, Letenye, Récz, Zajk, Alsó-Szemenye, Szent-Margita, Csehi, Szent-Adorján, Keretye, Lasztonya, Láspe, Maróc, Erdőhál* és *Nagy-Kanizsa* város.

Állami ménék kiosztása. Az állami méntelepekben elhelyezett ménék a következő sorrendben és napokon fognak az egyes fedezettési állomásokra szétosztatni u. m.: Január 14-én Bábolnán és N.-Körösön, 16-án Székes-Fehérvárott és Dorozsmán, 17-én Palinban, 18-án Baján, 19-én Nagy-Atádon, 21-én Verseczen, 22-én Nyitra-Bajnán, 24-én Békés-Csabán, 26-án Rima-Szombaton, 28-án Eperjesen, 31-én Turia-Remetén, február 1-én Deésen, 2-án Debreczenben, 4-én Sepsi-Szt.-Györgyön és Szatmáron, 7-én Homoródon.

Innen-onnan. Sopronban Kocsis közkatona ujesztendő napján szolgálati fegyverével föbe lötte magát. — **Füzes-Abonyban** a difteritisz oly nagy mérvben lépett föl, hogy az összes iskolákat bezárták. Az utóbbi időben hatvannál több kis koporsót vittek ki a temetőbe. — **Pécsett** a minapában az érdei uton halva találták *Gadó* György erdőőrt. A haldokló csak annyit tudott mondani, hogy hárman is voltak gyilkosai — aztán kiadta lelkét. — **Bukarestből** szociálista izgatások ürügye alatt öt magyar munkást utasítottak ki hatóságilag, névszerint: *Péter Sándort, Nagy Mártont, Bartha Andrást, Festő Istvánt* és *Varga Sándort*. — A **prágai** esendörkaszárnyába beállított néhány nappal ezelőtt *Zalék* Vincze közkatona, katonásan köszönt és így szólt: „Örmester ur, jelentem alásan, megöltem apámat.” A megejtett vizsgálat kiderítette a jelentés teljes valóságát és így a gyilkost átadták a törvényszéknek. — **Kopenhágából** jelentik, hogy az *Alexander III.* nevű gőzös az éjszaki tengeren szerencsétlenül járt. *Rabl* kapitányt öt emberrel együtt az Elbe torkolata közelében kimentették. A hajón volt többi 16 ember odaveszett. — **Debreczenben** új esztendőtol kezdve *Balkányi* Miklós dr., a budapesti mintára telefon hírmondót létesített. — **Szegárdon** *Denzor* Ferencz 16 éves suhancz feltörte a templomban a perselyeket és a kirabolt pénzt magával vitte, de csakhamar elfogták. — **Parádon** karácsony másodnapján érdekes lakzi volt. A hetven esztendőös özv. *Ligeti* Hugónét vezette oltárhoz *Venszlorszky* templomi sekrestyés.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A muraközi fajtájú ló.

Mint aféle lókedvelő ember, aki konyit is valamit ennek a nagyhasznu állatnak a mivoltához, fogtam magam a mult nyáron s lementem a Muraközbe, hogy megnézzem már a szülőföldjén is azt a lovat, amelyet a székesfővárosban a lóvasut kocsija előtt annyiszor megbámultam.

Elmentem a muraszombati vásárra, ahol a muraközi lovakat nagyszámban lehet együtt látni. Amint odaértem, hát ott már javában dolgozott egyik gazdasági lapunknak a munkása, épen neki szegezvén fényképező-gépét *Szelecz József* uram azon csikós kanczájának, amely az idenyomatott képen látható.

Nosza — gondolám — jó lesz szóba elegyedni *Szelecz József* urammal, mert ha valakitől, hát ő tőle bizonyára sok mindent megtudhatok a muraközi ló felől.

El is mondta minden szépítgetés nélkül, hogy alighanem Stájerországból származott be Zala- és Vas megyébe a muraközi ló.

Firtatni kezdtem az öregot tovább, erről is, arról is, mert egy kissé nehezen adta a szót és így megtudtam tőle legelőbb is azt, hogy jó ló ám az a muraközi, de nagyon!

— Ha nem hiszi, nézze meg az ur ezt a kanczát, mondja, hogy nem jó ló-e?

Kedvem lett volna az öregbe belékötni, belé is kötöttem hát, de csak amugy szőrmentében.

— Amint az ide összeverődött lovakból látom, nem lehet ez a muraközi ló valami nagyon tüzes vére állat, aztán azt veszem észre, hogy nagyságra nézve egy kicsit nagyon is felemás.

— Tüzes vére? Mi a manónak legyen a mi lovunk tüzes vére? Persze, hogy esendes, jóindulatu, inkább a lassu munkát szerető, de aztán az erős dolgot is jól bíró ló ez a miénk, amely hajnaltól éjjelig dolgozik eke előtt s ha szükséges, megtesz azért koczogva egy nap 12 mértföldet is.

— Mit gondol, kegyelmed, bátyám, lehetne-e ezt a lovat máshol is tenyészteni?

— Lehet azt uram mindenütt, ahol nagy szárazság nem jár s ahol megterem a jó herés fü.

— Aztán van-e haszon mellette?

— Csordul, cseppen . . . hiszen a lovunk után pénzelünk, uram.

— Ugy! És mennyiért adná oda ezt a kanczát, ha jól körülvennék érte?

— A kancza nem eladó, de a csikót odaadom az urnak 150 forintért.

— Nem lesz sok egy szopós csikóért?

— Százat már ígértek érte, olesóbban nem adom.

— Hát azután tudnák-e más vidéken is tenyészteni ily szép számmal a muraközi lovat?

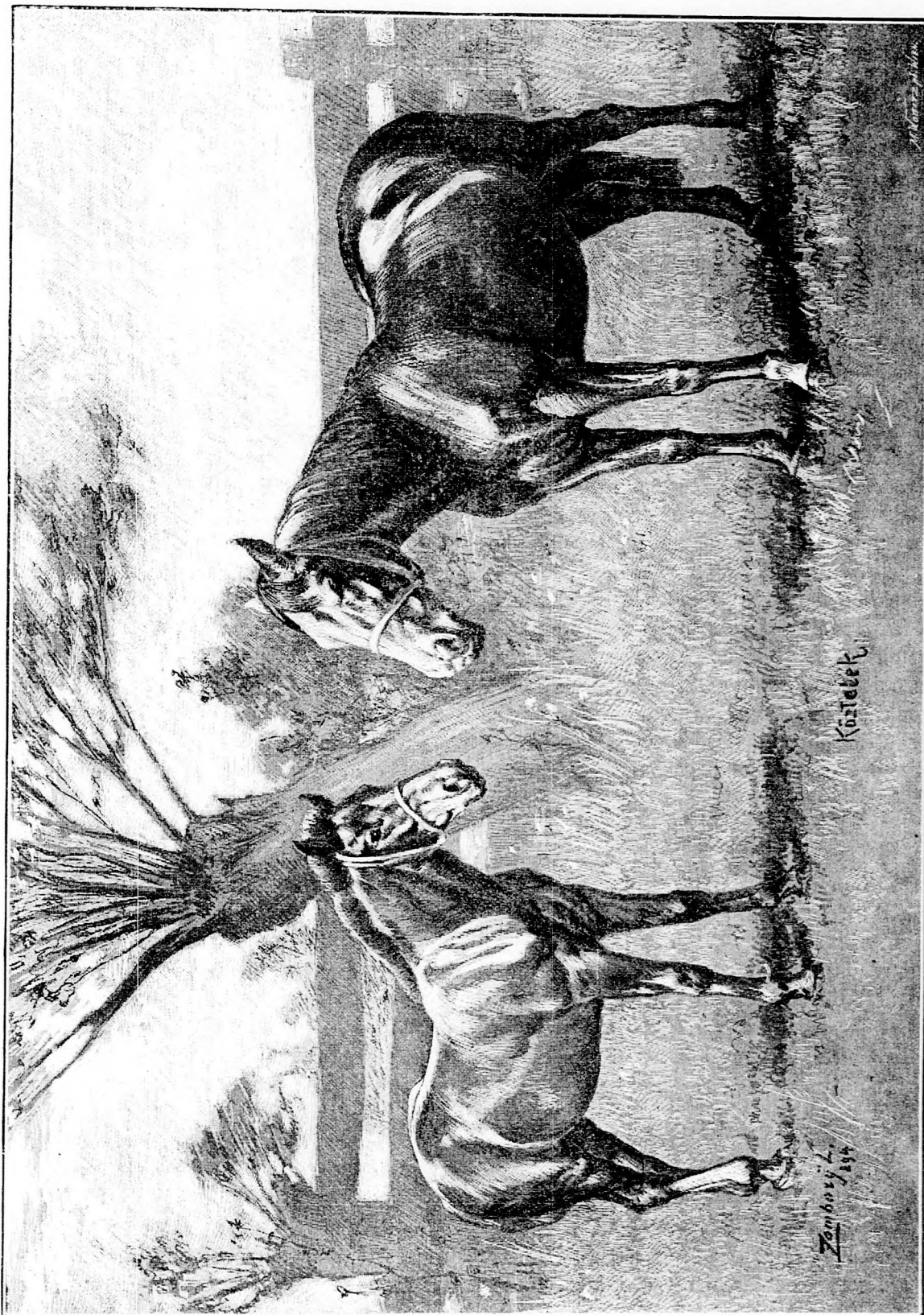
— Hogyne; nem kell ahhoz uram semmi különös tudomány. A jó anyától, jó apától származó formás, egészséges kancza-csikót 3 éves korában felhagatjuk, ha csak lehet ugyanilyen esődörrel, mert az zömök, jó mag, aztán kiméletesen dolgoztatjuk a vemhes kanczát míg lellik s azután is, hogy lelletts. A csikót 5 vagy 6 hónapig szoptatjuk s nem bánjuk, ha már 5 hetes korában kap is rá az anyja eleségére. Nyáron a kanczát zöldtakarmányon tartjuk, de here kell hogy legyen abban a zöldségben bőven, télen pedig adunk neki oly füből való szénát, összerázva

zabszalmával, melynek kalászaiban nem sajnáltunk egy kevés szemet hagyni.

Ha aztán az asszonynépség a ló elé lopkod, még olykor egy-két marék kukorica-darát, korpát s más egyéb abrakfélét, meg egy pár tököt, répát, nem kell félni, hogy az a kancza, meg a csikó nem

tartjuk őket. Próbálja meg az ur s ha kárát látja, ne mondja, hogy becsületes ember vagyok.

Ahhoz, amit *Szelecz* bátyánk imígy elmondogatott, nincs mit hozzá tennem. Aki érteni akar, érthet abból. Becses gazdasági igás lóanyag az a muraközi, vessünk szemet reá, tenyésszük a hol lehet,

Muraközi tenyészkanca csikójával.

diszlik. Ezeket a takarmányokat méregetni nem szükséges, de azt már megmondom, hogy minden etetésre annyit kell belőlök a ló elébe tenni, hogy két óra hosszáig legyen mit ennie s a szálás után itatni kell. Az istálló iránt se kényes a mi lovunk, de már mi mégis jó tágas, szellős, száraz helyen

mert kapós jószág az itthon is és a külföldön is. Tizenkét olyan vevőt láttam ezen az egyetlen vásáron, aki 50—200 drbig akart vásárolni, de mert nem volt annyi ló, a mennyit vásárolni akart, üres kötőfékekkel volt kénytelen messze hazájába visszatérni.

* * *

Törvény a mezőgazdaságról.

I. A földbirtok gazdasági használatáról.

A mult számban megígérttem Kerekes András uramnak, hogy szólani fogok a földbirtok gazdasági használatáról úgy, hogy értsen más is belőle. Mert manap bizony a gazdára is illik az, a mit a papról tartunk, hogy a jó pap holtig tanul.

Nem olyan ördögös dolog az az olvasás, a mi egyértelmű a tanulással, mert okos ember a mit elolvas, azt meg is tartja; azután meg olyan öreg betűkből van egyberóva a hasznos, meg a nélkülözhetlen tudnivaló például ebben a mi új ujságunkban is, hogy csak a léha ember rösteli a fáradságot, a mibe ennek a sok jó és szükséges dolognak az elolvasása kerül.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény például mindjárt egy olyan dolog, a miről minden gazdaembernek nemcsak azt kell tudnia, hogy létezik, hanem azt is, hogy miről szól.

Jóformán mindenki kénytelen lesz e törvényt ismerni, de különösen idejekorán kell ismernie a törvény intézkedéseit az olyan községeknek, a hol ma még a három nyomásos, három dűlős rendszer divik, vagy a mely községeknek közös legelőterületek van.

Ily községekben a törvény első fejezete szerint, mely a földbirtok gazdasági használatáról szól, legkésőbb jövő év február hó 1-ig a községi előljáróság köteles a községi birtokosokat hirdetmény útján közgyűlésre egybehívni. E közgyűlés feladata határozni a felett, hogy a három nyomásos rendszer fentartassék-e, vagy pedig a szabad gazdálkodás lépjen életbe.

Szavazata mindenkinek van a közgyűlésen, a kinek a község határában földje van. Miután azt, a mit a közgyűlés elhatároz, a törvény értelmében szigorúan be kell tartani, jó lesz, ha mindenki számot vet magával, mire szavaz.

Ha a régi rendszert, a három nyomásos gazdálkodást az érdekelt birtokosoknak birtokarány szerint számított *kétharmad* többsége fentartani kívánja, úgy az az összes birtokosságra kötelező, de csak az esetben, ha a külső birtok:

a) tagosítatlan határookban vagy határrészekben fekszik;

b) tagosított határookban fekszik, de több dűlőben van kiosztva;

c) réteknél oly kis földrészekből áll, hogy azok egyenkint alig alkalmasak a legeltetésre.

Ezeknél a birtokoknál a birtokosság közgyűlése határozza meg a vetésforgót, továbbá azon módokat, a melyek szerint a rétek használandók és a tarló, ugar és rét legeltethető.

A törvény tehát nagyon megnehezíti a háromnyomásos gazdálkodást s a szabad gazdálkodást akarja behozni, annyira, hogy ha a közgyűlés elhatározza is a három nyomásos gazdálkodás fentartá-

sát, ezt csak 6 évre teheti, ez után a birtokosság egy tizede annak megszüntetését kérheti.

S ez helyesen van így. Ma a mezőgazdasági termelésnek nem szabad a régi kerékvágásban megmaradni, hanem haladnia kell az idővel.

Tanulnia s tapasztalnia kell a kisgazdának is, a mire bő alkalma van a rendesen kezelt nagy uradalmak gazdaságaiban, mert bevételeit a mai időben okvetlenül fokoznia kell a kisgazdának is, ha csak tönkre nem akar menni.

Műtrágya, gép, jó vetőmag, takarmánytermelés stb., stb. segíthet a gazda baján. Ha egymagának nincs elegendő pénze, álljanak össze hárman, négyen, többen s létesítsenek szövetkezeteket.

De azért nem kell elhamarkodni a dolgot, mert a három nyomású rendszernek hirtelen való abbahagyása, meg a közös legelő felosztása sok helyen komoly bajokat okozott s nem egy kisgazda elpusztulásának az oka.

Mert a közös ugar, tarló és rét legeltetése minden gazdának nagyon megkönnyítette a jószág tartást a nyáron által, míg ha a háromnyomásos gazdálkodást megszüntetnék és a község határát nem tagosítanák egyuttal, akkor kiki csak a maga, talán öt-hatfelé szaggatott földesekjén legeltethetné marháját, a mi kivihetetlen s elébb-utóbb oda vezetne, hogy a község marhaállományának felét elkellene adni, mert nem volna hova kihajtani.

Ezért tehát, ha a község határa tagosítatlan, arra kell törekednünk, hogy a tagosítás mielőbb megtörténjék, mert csak akkor engedhető meg a szabad gazdálkodás, ha kiki földjét egy darabban bírja s tanyai gazdálkodást űzhet. Ha ezt nem teszik meg, akkor a szabad gazdálkodásnál a kisgazda mindenkor csak a rövidebbet fogja húzni, mert elveszti a legfőbb kereseti forrását, az állattartást.

A közös legelőkre nézve a törvény semmi nevezetes változást sem rendel, mindössze csak annyit, hogy ellenőrizteti azok kezelését, felosztását megnehezíti, a mi szintén üdvös két dolog a kisgazda szempontjából.

A közös legelőre nézve az érdekelt birtokosok közgyűlése megállapítja, hogy:

a) mennyi és minő állatot van jogosítva minden egyes birtokos vagy községbeli lakos a legelőre bocsájtani;

b) mily kötelezettség terheli azt, ki nem saját állatait bocsájtja a közös legelőre, hanem jogainak gyakorlását másnak engedi.

A közös legelő felosztása csakis a földmívelési miniszter engedélyével történhetik.

A *kender- és lenáztatást* csak a hatóság által e célra kijelölt helyeken és megállapított módon szabad végezni.

Erről azonban majd a nyár folyamán beszélhetünk, ha majd az áztatás ideje közeleg.

Ezenkívül a törvény még intézkedik arról is, hogy ha a határban a háromnyomásos gazdálkodás, a közöslegelőn pedig a közöslegeltetés megmarad,

úgy a birtokossági közgyűlés vagy egy bizottságot választ a kebeléből, vagy pedig a község előljáróságát bizza meg, hogy a törvény végrehajtásáról gondoskodjanak.

Igy elmondtam legjobb tudomásom szerint azt, a mit a kisgazdának a mezőgazdaságról szóló törvényből már legközelebb tudnia kell.

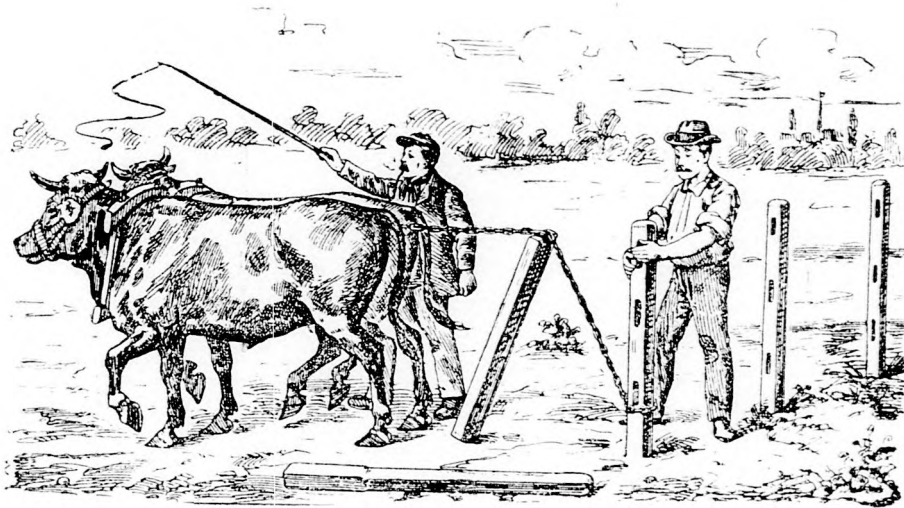
Szóltam Kerekes Andrásnak, váljék hasznára mindnyájunknak, a kiket érdekel a dolog.

A törvénynek — legalább a kisgazdát érdeklő intézkedéseinek is lassanként sorját ejtjük.

Ispán.

Oszlopok kivétele a földből.

Sok munkát meglehet takarítani azzal, ha az ember mielőtt hozzá kezd, egy kissé gondolkodik. Öreg kerítést, karámot, kifutót, aminek mélyre vannak ásva az oszlopai, ujjal felcsereelni, máshová helyezni nagy munka annak, aki nem tudja a módját.

Oszlopok kivétele a földből.

A mellékelt képen bemutatjuk, hogy a mélyen földbe ásvott oszlopokat, a nélkül, hogy csak egy ásó-vagy kapavágást tennénk, egész könnyűséggel hogyan vehetjük ki a földből. Szükséges mindenekelőtt egy pár ökör vagy ló e munkához, ezenfelül két ember, egy erős láncz vagy kötél-és egy oszlopdarab, mely alsó végén simára van faragva, felső végén pedig bemélyedéssel van ellátva, a melyen a kötél vagy a láncz elhelyezkedik. A lánczot a kihuzandó oszlop alján megerősítjük és a ferdén állított támasztó oszlopon keresztül vezetjük. Ha ez meg van, akkor a befogott igát megindítjuk, a mely nagy erő kifejtése nélkül kiemeli az oszlopot a földből. Ez egy olyan aprólékos „fogás”, amiből mentől többet tudni, csak hasznára válik a gazdaembernek.

A lábtörés gyógyítása a baromfinál. Gyakran előfordul, hogy a baromfinak egyik-másik ökből eltörik a lába. Az ilyen baromfit, ha csak nem valami jó tojó, vagy egyébként értékes állat, legjobb leölni. Az értékesebb baromfival azonban érdemes bajlódni s a törött láb be is gyógyítható. A lábtörésnél arra kell ügyelni, hogy a törött csontot úgy illesszük össze, a mint az a törés előtt volt és hogy ebben a helyzetben tartsuk, a mit kötelék segítségével érhetünk el. A köteléket felülről lefelé kell a törött lábba csavarani. Erre a kötelékre két oldalt erős kártyapapírosból készült sint alkalmazunk, melyet ismét puha vászonnal kötözünk be, és azután jó erős enyvel bekenünk. Mihelyt az enyv megszáradt, a törött és bekötözött lábú baromfit egy szalmával jól behintett kosárba tesszük, úgy azonban, hogy ne mozoghatson, de a mellett az eléje tett takarmányhoz könnyen hozzáférhessen. Nehány napig a baromfinak nem szabad mozogni, de ezután már napjában egy-kétszer rövid időre kieresztjük. Három hét múlva a kötelék levehető.

Hogyan kell a tejjel fejes után banni? A tejkezelésnél első sorban arra kell ügyelni, hogy a frissen fejt tejet azonnal a fejes után ki kell vinni az istállóból, mert az istálló levegője, ha még úgy szellőztetjük is azt, bűzös és tisztátalan, a mi árt a tejnek. A tejet ezután tisztán leszűrjük és ha nem használjuk fel azonnal, egy szellős, hűvös helyre tesszük, de semmi esetre sem valami óhós pinczébe, mert itt hamar megromlanék. Nagyon ajánlatos a tejet lehűteni, a mit könnyen végezhetünk, ha a tejjel telt eserépedényt hideg kútvizbe helyezzük. Minél hidegebbre van lehűtve a tej, annál tartósabb. Ha a tejet a faluból a városba akarjuk szállítani, a következőkre kell figyelni: mindenekelőtt tiszta edénybe szűrjük és hűtsük le minél jobban; hűtetlen állapotban ne száll-

ítsuk a tejet soha. Az edényt, melyben a tejet szállítjuk, szinig tele kell tölteni és jól záródó fődővel lezárni, nehogy a tej összerázódjék: ha nincs annyi tejünk, a melylyel az edényt megtölthessük, akkor tegyük a tej felszínére egy fafedőt (úszót), mely a felrázást meggátolja. Gondoskodnunk kell arról is, hogy a lehűtött tej szállításközben újra fel ne melegedhessen s ezért legjobb azt, ha kevés tejet szállítunk, faedényben szállítani, mert ebben legjobban tartható el, feltéve, hogy az edény jól el van zárva. Nagyon fontos a lehető legnagyobb tisztaságra ügyelni. Az edényeket, ha belőlük a tejet kiürítettük — főleg a faedényeket — forróvízzel jól ki kell mosni és utána hideg vízzel kiöblíteni. Azt a helyet, a hol a tejet dolgozunk, szintén nagyon tisztán kell tartani, mert különben ott apró, szemmel nem is látható gombák fejlődnek, a melyek a tejet megsavanyítják, sőt meg is rontják. Egyszóval a tej kezelésénél mint a mondottakból kitünik, a fődolog a tisztaság.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Györffy Dániel úrnak *Norápn.* Köszönjük a szives érdeklődést, a lapot megindítottuk. Levelet is irtunk.

Darabos Béla úr *Kajászó-Szt-Péter*; **Barabás** András és **Csahóczy** István urak *Berettyó-Ufalu.* Úgy tettünk, a mint kívánták.

Kánya Márton ur Fenesről azt a kérdést intézi hozzánk, mondanánk meg neki, mikép lehet a **nyeregtöréses ló** hátát egyszerűen gyógyítani. Hát van annak egy nagyon egyszerű módja, a mellyel néhány nap alatt be lehet gyógyítani a sebet s a gyógyszere sem kerül pénzbe. Vegyen egy darabka kenyeret vagy kenyérhéjat és tartsa tűz fölé addig, míg megszenesedik. Ezt azután törje porrá, és hintse be vele a ló sebet. Néhány nap alatt begyógyul a seb.

Tóth János úr *Gömör-Panyitól* kérdi, hol szerezhetne be 200 négyszögöles kertjének bekerítésére első áron **elhasznált távirósodronyt.** Épen legjobbkor fordult hozzánk kérdésével, mert most van legalkalmasabb ideje annak, hogy a dolgot nyélbe üsse. Ugyanis a kereskedelemügyi miniszter úr szőlőművelési, kertészeti vagy más gazdasági czélokra első áron bocsájtja áruba a gazdáknak az ily elhasznált táviró sodronyt. Kaphat belőle bárki, a ki ezért írásban a kereskedelemügyi miniszter úrhoz fordul és a kérvényéhez az azon vidéken működő gazdasági egyesületnek vagy a vármegyei közigazgatási előadónak 50 kros bélyeggel ellátott igazolványát csatolja, melyben igazoltatik, hogy a sodrony gazdasági czélokra szükséges. A sodronyokat a budapesti *táviródaraktárakban* adják el különféle vastagság és árban. Legolesőbb az 5 és 4½ millimeter átmérőjű óeska sodrony; ennek métermázsája 9 forint, a 3 millimeter átmérőjűé pedig 10 frt. — 1000 folyóméterre kell az 5 millimeter átmérőjűből 155, a 4½ millimeteresből 125, a 3 millimeteresből 55 kilogram. Ebből könnyen kiszámíthatja, hány kilogram drótra lesz szüksége a kerítéséhez. A kérvény benyújtásával sietnie kell, mert azt még január hónapban kell a kereskedelmi miniszter úrhoz benyújtani. A kérvényét szívesen megírja a jegyző úr s a szükséges igazolványt is beszerzi.

Kiadó hivatali üzenetek.

R. M. Mező-Berény. A kívánat újság január elsejétől kiadásunkban nem jelenik meg.

Cs. J. Bezi. Sorsjegyeit nem huzták ki.

V. J. Bpest. — **Sz. F. Várgede.** A czímet helyesbítettük.

M. M. Kolozsvár. Az 1-ső számot postára tettük.

St. A. Ujpest. Az első számot újból elküldtük.

Sz. J. Nagy-Iván. A czímet változtattuk.

MULATTATÓ.

Két tűz között.

— Mai képünkhöz. —

Az első kakasszóval egyidőben kezdette el mindennapi munkáját a falu szorgalmas kovácsa. Az öregek dicsérték a buzgóságát, összebólintgattak mikor úgy elmenet a mihely előtt, be-be tekintetek Márton szomszédhoz s mindig dologban, a kalapács nyelénél találták a fiatal, kezdő kovácsmestert.

— Meglássá, István gazda, felviszi hamarosan a sorát az Isten ennek a becsületes, dolgos embernek! — mondogatták ilyenkor egymásközt.

Mások is szívesen bekandikáltak azonban Márton mester mihelyébe: a falu *leányzó*, — a kik minden nap találtak vasalni valót otthon, csakhogy átfut hassanak „Márton mester“-hez — egy kis parázsért.

— Neki van a legjobb szene! — mondták az anyjuknak — azért járunk mindnyájan hozzá.

Pedig dehogy azért jártak! Jól tudták azt az öregek is, hogy szenet kovácstól nem vesz az, a kinek nincsen sok költeni valója; rá is szóltak nem egyszer a csintalan lányseregére ezért a szapora futkosásért a kovácshez; de bizony a legtöbb anya úgy titokban nem is vette rossz néven. Mert szó ide, szó oda, talpraesett legény az a Márton, meg a karját se rakja ölbe egész héten; bizony nem restelhetnék még törvénybíró uramék se, ha egyszer csak beállítna hozzájuk ünneplőben s azért a sok szénért a mit tőle már kért a a bírók Marcsája, ő is kérne valamit. Valamit bizony, a szöszeke Marcsa — kezét.

Mert hát, úgy rebesgetik, nem is „tolakodni“ menne oda már. Elmehetne biz' ő jussal is, mert hiszen a bíró Maris az első minden istenadta nap, a kiért lecsapja Márton mester nehéz pörölyét, hogy szenet adhasson a szépséges kéregetőnek.

Azután tessék csak megnézni a képen, milyen szívesen adja! A lány meg milyen esdve kéri, egész oda simul annak a szép fiatal kovácsnak a szurtos kötőjéhez. Még azt se bánja, ha kormos lesz tőle patyolat ruhája!

Maris, Maris! A vak is látná, még ha a festő meg nem rajzolta volna is, nem parázs-szénért jársz te ahhoz a legényhez, hanem alkalmasint annak a parázs szeméért! Hiszen a vasalód vasra jár, nem is szénre; le is van oda dobva az üllő tőkéjére. Helyette te vagy most „két tűz között“.

Hátul a fuvó tüze melegít; de jobban süt elől a Márton szeméből sugárzó tüze a — szerelemnek! Ez olvaszt téged meg, mert e felé hajolsz máris! Most még csak mosolyogsz hozzá, de ugy látom, komolyság is lesz még a dologból.

Legjobb is lesz az úgy, ha már annyira esengesz a „szene“ után, hogy egészen ott maradj te a Márton kovácsnál. Mert lásd, okos ember sokáig ugy se járhat a kovácshez — szénért.

Két tűz között.

Varrogat Erzsike . . .

Irta: *Pósa Lajos.*

ARROGAT Erzsike,
Nincs már édes anyja,
Kis öcsese ruháját
Varrja, varrogatja.

„Kiméld a ruhádat!
— Szól a Pistikének —
Tudod árvák vagyunk...
Az árvák szegények.

Kiméld a ruhádat!
Néz anyánk az égből.
Könny ne hulljon értünk
Jóságos szeméből.”

Varrogat Erzsike,
Öltöget . . . öltöget . . .
Gyöngé meg az öltés,
Erős a szeretet.

Szeretettel néz le
Édes anyja rája:
A magas egekből
Ezerszer megáldja.

Kádár Rézi.

Irta: *Alpári Lajos.*

(A költő leírja, a Kádár Rézi esküvőjét, Kádárné és Kádár halálát.)

— Folytatás. —

Alig kerül egyet, szemközt jön a szomszéd.
Meg is kérdi mindjárt: „Hova, koma, honnét?
Mondja csak galambom, nem látta a férjem?
Hol ténfereg eddig? biz Isten! nem értem.
Tudja Isten, hol jár? Annyi már a vendég!
El ne maradjanak világért se kendék!”
„Baj eset komasszony! — szól a szomszéd vissza —
János a hegyen már az áldomást iszsza,
Ott ülnek vagy tízen a pinczegádorban.
Azóta biztosan be is esíptek sorban.
Összejött az úton vőlegény urammal,
Nem veti azokat haza csak a hajnal!”

Majd sírásra fakadt Erzsók asszony erre,
Ha nem történt volna valami egyszerre.
Éktelen nagy láрма hangzott át a gáton:
„Sose búsulj Bandi, édes, jó barátom!
Éljen a barátság! Igyunk egyet rája!”
A jó asszony bámult, nyitva maradt szája.
Hanem még nagyobb lett a csodálkozása,
Mikor a násznépet a kocsiban látta.
Ki jobbra, ki balra hevert benne végig.
Hogy fájt szegénynek, hogy annyian nézik!
„Ez lesz majd a veje, ez a részeg korhely!”
„Hej gazd' uramnak most ugyan sok bor kell!”
Felállt most a gazda s ily szavakat mondott:
— Hallá minden vendég, pedig mennyi volt ott!
„Ide hallgassatok tisztelt vendégnépek!
Én a mai napon nagy örömbe lépek...”
Lépett is egy nagyot át a vőlegényen
S beütötte fejét a lőcsbe keményen.
Talán nagyobb baj is történt volna ebből,
De a kántor tudta előre, hogy feldől
Derékon kapta hát s vitte a szobába
Ugy, hogy még a földet sem érte a lába.
Odabent az első nyoszolába tette
És hogy fel ne keljen, ott maradt mellette.
Mások is követték a kántor példáját
S az ittas násznépet sorra ágyba rakták
Lefektették őket. Aztán szétoszlának —
Ez volt a kezdete a Rézi lagzijának.
Gyorsan múltak aztán a napok, a hetek.
Az esküdt házában a gazdasszony beteg.
Lábujjhegyen járnak magas ágya körül.
Ne keltsétek föl őt! hisz álmában örül.
Csak ilyenkor boldog, ha rá száll az álom
S bús lelke ott vigad egy tündéri tájon.
Hagyátok nyogodni, hagyjátok pihenni!
Ugy sem segíthet már baján többé semmi.
Ott ült ágya mellett búbanatos férje
Ájtatos imában az Uristent kérve.
Sírt-rítt, mint a gyermek. Ott ült egész éjjel,
Nem törődve többé lánynyal, vőlegényvel.
Nem soká virrasztott szegény Kádár János,
Nyolczadnapra ott járt már a jó plébános,
Meggyóntatta szépen s megszánta az Isten:
Elvitte őt oda, hol fájdalom nincsen.
Gyászba borult a ház... Egész falu gyászolt.
Még a szomszédok is feltűzték a fátyolt.
Rozmaringos lányok mentek a holt mellett.
Óh; aki csak látta, mindnek sírni kellett.
Mindenki zokogott; csak a gazda nem sírt.
Nem tudott már sírni, nem remélt ő gyógyírt.
Nehezen lélekezett, szívében dúlt a bánat.
Nem talált ő vigaszt sehohsem magának.
A jó Isten őt is bár magához venné
S lemehetne drága felesége mellé!
Mellette ment lánya tiszta feketében!
Néha egy-egy könny is csillogott szemében.
Bandi vigasztata, sóhajtozott folyton,
Pedig egy csepett sem búsuln ő a dolgon.

Talán még örült is a gyászos halálnak,
Legalább szavai hitelre találnak,
Mikkel bolondítja, csalja a jó embert,
Akit az ég ura lányával úgy megvert.
Erzsók asszony, míg élt, kérte vejét, lányát,
S urával a lagzit már hányszor meghányták;
De hát egy-két hétig nem hagyta a szégyen
S egy házban, családban laktak mind a négyen.
Aztán meg Rézinek akadt egy új párja,
Aki minden este az alvógyben várta!
Aztán Bandi kezdett új ismeretséget,
Majd hazautazot a gazdaság végett,
Be kell várni, míg a gabnát learassák
S ekképen maradt el mindig a házasság.
Ez is sorvasztotta szegény, jó Kádárnét.
Napról-napra fogyott, gyöngült, mint az árnyék
Gyakran felsóhajtott ott a beteg ágyban:
Fiam! szivemben csak egyetlen vágy van,
Az egeknek urát csupán arra kérem,
Hogy az esküvőtök valahogy megéljem!
Száz évig élhetett volna a jó asszony,
Hogy házában újra lakadalmat tartson!...
A temetés után nagy dolgok történtek,
— A falusi népség alig hitt szemének —
A vig János gazda komor lett és néma,
Elvéte beszélt csak ritkán, néha-néha.
Minden nap ott térdelt a drága hant szélén:
Mikor fekszem melléd árva férjed, én, én?
Átölelte fájón a kicsiny keresztet,
Csak most tudta, hogy a holtban mennyit vesztett;
Nem törődött többé a gazdaságával;
Meg is látszott nagyon... a pusztulás rá vall.
Csak a lakadalmat akarta bevárni
Aztán történhet — nem bánja! — akármí.
Nem győzte bevárni. Várta, de hiába!
Előbb csukódott le a két szempillája...

(Folytatása következik.)

Adomák.

A sétatéren.

A kis leány sétál az anyjával és kérdi:
— Mondd csak mama, a katonák sem járhatnak
egyedül az utczán?

A *mama felet*:

— Hogyne kicsikém.

A *kis lány kérdezi*:

— Hát akkor miért vigyáz mindegyikre egy —
dajka.

Meg felelt

Mezítláb vitt tél idején a cigány levelet a szomszéd faluba. Az úton találkozik egy csapat duhaj legénynyel, a kik közül az egyik oda kiált neki:

— A kutya is mezítláb jár ilyenkor more!

— Oh, hogy csókolja meg a holló a semed világát, mán hogy lehetne ázs, hisen neked esizsmá ván a lábádon, girhes!

Furcsa kedvetelés.

Keservesen sirdogál a palócz gyerek libanyája mellett.

— Mi bajod, fiam, miért sírsz — kérdi az arra vetődött uraság.

— Hát, mert... *sárok*

Keső önbizalom.

— Miért sírsz, te Pista? — kérdik az utczán sirdogáló gyereket.

— Megvert a János bácsiék Gyurija, mintha bizony valaki félne tőle! — felelt a gyerek még mindig elbizottan.

A tiszta gazdasszony.

Átvitték a káposztás kádat a szomszédba kölcsön. Miután a tulajdonosnak szüksége volt rá, átküldik a kisleányt érte:

Kis lány: Tisztelteti az édesanyám a szomszéd-asszonyt, legyen jó, küldje haza a kádat, mert káposztát akarunk télire eltenni.

Szomszédasszony. Látod, hogy a Pistát *fürdetem benne*, ha kész lesznek, átküldöm.

Ez aztán a tiszta gazdasszony.

A fonóból

— Hát az öreg Zsuzsi néniről mi a hír, ugyan csak régen láttuk;

— A szegény talán már meg is halt.

— Ugyan hová gondol, akkor csak megizente volna!?

Javíthatlan.

Asszony Miska, Miska, már megest a koresmából láttalak kijönni... *Férj*. Hát csak nem ülhetek örök-kétig benne!

Budapesti piac.**A gabona ára Budapesten.**

Budapest, deczember 22.

Buza e héten:

<i>Tiszavidéki</i>	76—82 kil. buza ára	6 frt 60—6 frt 85 kr.		
<i>Pestvidéki</i>	" " " " 6 "	55—6 " 80 "		
<i>Fejérmegyei</i>	" " " " 6 "	55—6 " 80 "		
<i>Bácskai</i>	" " " " 6 "	65—6 " 90 "		
<i>Bánsági</i>	" " " " 6 "	55—6 " 80 "		
<i>Északmagyarországi</i>	" " " " — " — " — "			
<i>Rozsot</i>	mmásánként 5 frt 25—5 frt 35	kr.rral fizették.		
<i>Árpa</i>	} sörfőzésre való, mmként 7 frt 15 kr. 8 frt 15 kr.	}		
			szeszfőzésre való	" 6 " 25 " 6 " 85 "
			takarmánynak	" 5 " 60 " 6 " — "
<i>Zab</i>	mmásánként	5 " 80 " 6 " 20 "		
<i>Tengeri</i>	" " " " 5 "	60 " 5 " 80 "		

Egyébb magvak: Köles mm. 6—6 frt 60 kr.; *kendermag* — frt — kr.; *lenese* 9—15 frt — kr.; *bab nagy* 8.50—9 forint; *bab kicsi* 9.25—9 frt 75 kr.; *vöröshere magyarországi* 55—62 frt; *vöröshere erdélyi* 55—68 frt; *luczerna* 42—48 frt; *bükköny* 6.80—7 frt 20 kr.; *muharmag* 13—14 frt; *mák* — frt; *köménymag* — frt.

Lóvásár: Nehezebb igásló páronként 240—360 frt; könnyü igásló 110—270 frt.

Marhavásár: Páronként fizetnek: Elsőrendü *jármos ökörért* 360 frt; közepes minőségü *jármos ökörért* 270—310 frt; silányabb *jármos ökörért* — frt; hizónak való 195—270 frt; hizott magyar *ökör* mm.-ként 22—34 kr.; hizott tarka *ökör* — frt. *Fejős tehének.* Fehérszörü magyar tehén, darabonként 45—70 frt; tarka tehén 70—150 frt. *Élő borju.* 1 klgr. élősúlyért fizetnek: Elsőrendü borjuért 40—44 kr.; közepes minőségü borjuért 39—40 kr.; silányabb borjuért — kr. *Vágott borju.* 1 klgr. hussúlyért fizetnek: Elsőrendü borjuért 66—68 kr.; közepes minőségü borjuért 64—65 kr.; silányabb borjuért 62—63 kr.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgrkint élősúlyban, 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendü 300—380 kgr. nehéz sertésért 42—43 kr, vidéki sertés, könnyü páronként 250 kilóig 40—41 kr.

Juhvásár. Jó minőségüért, páronként 10—13.50 frt, gyenge minőségüért, páronként 6.50—8 frt.

Baromfivásár. Lud páronként 4.50—6.00 krig, kaesa 1.80—2.60 krig, tyuk 1.00—1.40 krig, csirke —.70—1.20 krig, hizott kappan 1.80—3.00 krig, pulyka 3.00—5.00 krig.

Takarmányvásár. Réti széna méterm. 3.30—3.90 kr, mohar 3.40—3.70 kr, zsupszalma 1.20—1.50 kr, zabosbükköny — kr, alomszalma 1.20—1.40 kr, tengeri szár 1.30—1.60 kr.

Vegyések. Szalonna 41¹/₂—43¹/₂ kr, csurgatott méz 33—33 kr, viaszok 1.64—1.65 kr.

Hol lesz mostanában országos vásár?

Január 6-án: Balassa-Gyarmat, Csongrád-Mindszent, Csorna, Iván-Egerszeg (Vas vm.), Keszthely, Kis-Tapolcsány, Koltó, Lelesz (Zemplén vm.), Magyar-Óvár, Margitta, Mihályi (Sopron vm.), Német-Boly. Veszprém, Zólyom-Lipese. — **7-én:** Bajmóc (Nyitra várm.), Csik-Szépvíz, Gács-Váralja, Nagy-Szeben, Palocsa (Sáros vm.), Puchó, Rózsahegy, Szerencs, Znió-Váralja. — **8-án:** Csenger (Szatmár vm.), Girált, Jász-Dósa. — **9-én:** Tisza-Ujlak. — **10-én:** Alsó-Szt-György, Forró, Hódmező, Vásárhely, Kolozsvár, Kőtegyán (Bihar vm.), Rum, Tőke-Terebes, Török-Szt-Miklós, Zala-Lövő. — **11-én:** Deregnyő, Lupsa (Torda-Aranyosm.), Predmér. — **12-én:** Kinizs, Kőboldogfalva (Hunyadm.), Zólyom. — **13-án:** Hadad, Kápolnás (Krassó-Szörénym.), Süldmed. — **14-én:** Balatonfüred, Boós, Déva, Gernyeszeg, Nagy-Zaránd. — **15-én:** Bozovics, Czegléd, Tisza-Dob, Edelény Kaposvár, Mány, Megyaszó, Nagy-Léta, Szepes-Béla.

Január hó.

HETI NAPTÁR

N. Bold.-asszony hava.

A hó és hét napjai	Római katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög keleti naptár	N A P		H O L D		
				kel óra percz	nyugszik óra percz	kel óra percz	nyugszik óra percz	
6	Vasárnap	F Vizkereszt	F Vizkereszt	25 B N. Karácsony	7 29	4 11	11 46	2 06
7	Hétfő	Rajmund	Rajmund	26 Istensz. M.	7 29	4 12	d. u.	3 25
8	Kedd	Szeverin ap.	Szeverin	27 István földia.	7 29	4 13	0 45	4 46
9	Szerda	Julián vért.	Julián vért.	28 Több ezer vt.	7 28	4 14	1 39	6 05
10	Csütörtök	Vilmos pk.	Vilmos pk.	29 Aprószentek	7 28	4 15	2 50	7 12
11	Péntek	Higin vt.	Higin vt.	30 Anizia sz.	7 28	4 16	4 16	8 04
12	Szombat	Taezián vt.	Taezián vt.	31 Melánia	7 28	4 18	5 46	8 41
13	Vasárnap	F I Hilár ea.	F I Hilár ea.	I A Jan. Ujév 1895.	7 27	4 19	7 15	9 08

1. Kath. ev. Mikor tehát született Jézus... bölesek jövének. Máté. II. 1—12. — Prot. ev. Ján. Ugyanaz. Olv. Isaiás 60. 1—6. — Gör. ev. A keleti bölesokról. Máté. II. rész. 3. szakasz.

A

LEGJOBB MAGVAK

kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

11

Fő-üzlet:
Andrássy-ut 23.

BUDAPEST

Fiók-üzlet:
Koronaherczeg-u. 18.

A főárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

KIADÓHIVATALUNKBAN KAPHATÓ:

PERONOSPORA VITICOLA.

Irta Sajó Károly. Az ujabban rohamosan fellépett és veszedelmesen terjedő gomba-betegség fejlődését és az ellene való védekezést behatóan tárgyaló, több ábra és egy színes táblával illusztrált mű. A 150 lapra terjedő munka ára 1.50.

A WHITHE-ROT

vagy

A SZŐLŐ FAKÓROTHADÁSA.

Irta: MEZEY GYULA.

Ára 30 kr.

SZŐLEINK UJJÁALKITÁSA.

Irta: Baross Károly. Ára 1 frt. 4 tájrajz, 1 térkép és több ábrával illusztrálva. Tárgyalva az orsz. m. gazdasági egylet által Peér, N.-Várad, N.-Károly, Arad, Paulis-Baraczka, Ménes, Kúvin, Világos, Muszka, Magyarád, Pankota, Versecz, Fehértemplom, Deliblat, Pancsova, Szeged, Kecskemétre rendezett szőlészeti tanulmányu tapasztalatait.

SZŐLŐLEVÉL SODRÓPILLE.

(Tortrix Pillerina)

Irta: SAJÓ KÁROLY.

Tartalma: Tortrix pillerina Franciaországban. Tortrix pilleriana Magyarországon. Ismertető jelek, életmód. Tortrix pilleriana elszaporodását gátló faktorok és az emberi védekezés.

Ára 50 kr., postán bérmentve 65 kr.

AMERIKAI SZŐLŐK

a Phylloxera elleni védekezésnél.

Irta: Dr. ROBOZ ZOLTÁN.

Ára 1 frt 50 kr.

A „Magyarország Földbirtokosai“

czímű mű

tartalmazza Magyarország 100 holdon felül bíró összes földbirtokosainak nevét, lakását, az utolsó posta megjelölésével, továbbá a birtokában levő földterület kimutatását a szántó-föld, kert, rét, legelő, szőlő, nádas, erdő és használatlan terület külön kimutatásával, megyék, járások és községeinkint csoportosítva.

Bolti ára kötve 16 forint, füzve 15 forint,

a „Független Ujság“ előfizetőinek lapunk kiadóhivatalánál (Budapest, Köztelek) posta-utalványon megrendelve

kötve 12 forint, füzve 11 forint.

Nöthling Vilmos

magkereskedésében

Budapest, Kálvintér 9. sz. alatt

szerezhetők be

a legkitünőbb és legmegbízhatóbb

gazdasági-, kerti-vegemény- és

virágmagvak.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Gőzekéket,

út-i lokomotivokat,
gőz út-i hengereket

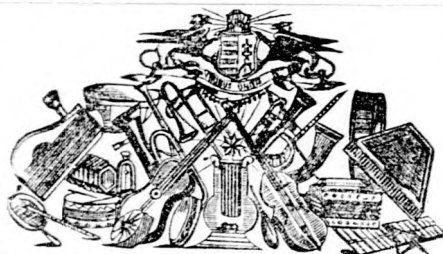
szállít

a legtökéletesebb szerkezetben
és a legmérsékeltebb áron

John Fowler és T^{sa}

Budapest,
Váci-körút 76. szám.

Nagy
képes ár-
jegyzék
ingyen és
bér-
mentve.

Nagy
képes ár-
jegyzék
ingyen és
bér-
mentve.

STOWASSER J.

hangszergyáros és a csász. és kir. hadsereg szállítója

BUDAPEST, II. ker., Lánchid-utca 5.

Ajánlja saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütőhangszereit és azok alkatrészeit valamint kitűnő hangu czimbalmait.

Községi és tűzoltói zenekarok felszereléséhez szükséges fuvóhangszerek a legjutányosabb árban és legelőnyösebb feltételek mellett szállítanak.

Mindennemű hangszerek javítása a legolcsóbb ár mellett eszközöltetnek. Régi hangszerek becsé-
rítettnek. Erős orgonahangu harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Iskola hegedűk 3 frtól felfelé.

Községi dobok.

A nagymélt. belügyminiszterium 82502/UJ. 888. számú rendeletével ajánlva.

Fecskendők

a legtökéle-
tesebb köz-
ponti érezsze-
lep szerkezet-
ben, kút és
építkezési szí-
vattyuk, ösz-
szes

tűzoltó felszerelési eszközök,
továbbá pöczegödör tisztító készülékek és mindennemű

SZERSZÁMGÉPEK

szilárd, erős, pontos kivitelben, valamint a nagymélt. bel-
ügyminiszterium 29013 VI. a. sz. rendeletére

SZAB. GÖZFERTŐTLENÍTŐ GÉPEK

stabil és hordozható alakban, 2 és 4 kerekű vaskocsira szerelve
és mindennemű fertőtlenítési eszközök a legolcsóbb és legkedve-
zőbb beszerzési árban, a legelőnyösebb feltételek mellett

öt évi jótállással kaphatók

TARNÓCZY

tűzoltószerszám és gépgyár részvénytársaságnál BUDAPESTEN.

Iroda és gyár:

Városi iroda és mintatelep:

Külső Váci-út 95. szám.

Teréz-körút 36. szám.

Árlistát kívánatra ingyen és bérmentve.

KLÖSZ GYÖRGY

fényképezési és műszaki műintézete

Városligeti fasor 49. szám alatt
(saját házában).

Villamos-vasut megállóhely a ház előtt.

Városi iroda a régi helyiségben: Kossuth-Lajos-u. 18., I. em.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Üzleti berendezés.

Sürgönyezim:
Mezőgazdák, Budapest.
Hiv. óra 1/29—1-ig és 2—5-ig.

Áruraktár ezime:
M. Á. V. nyugoti pályaudvarán
lévő közraktári vállalat XX.
számu raktár.

Bizomány-osztály.

Hadseregellátás.
Gabonaeladás.

Erőtakarományok vétele.
Fedezeti tőzsdei kötések.

Áru-osztály.

Összes Gazdasági cikkek a
legkiválóbb minőségben.
Építkezési anyagok.

Gazdasági vasneműek.
Gyapju és hizott marha bizo-
mányi értékesítése.

Vetőmag-osztály.

Mindennemű vetőmagvak
megvétele és eladása.

Heremagvak bérrostálva.

Gazdasági gép-osztály.

M. kir. államvasutak gépgyára
mezőgazdasági gépeinek szö-
vetkezeti képviselősege.

V. Vermorel-féle „Eclair” per-
metező kiz. képviselősege.
Csonka Bánki-féle petroleum-
motorok mezőgazdasági kép-
viselősege.

Advance Platt & Co. newyorki
kaszáló, marokrakó és kéve-
kötő gépeinek kizárólagos kép-
viselősege.

Mindennemű kipróbált solid
kiviteű gazdasági gép jutá-
nyos beszerzése.

A szövetkezet alapszabályait és hetenkint egyszer megjelenő „ÜZLETI ÉRTESÍTŐJÉT” kívá-
natra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.